

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

23 päivänä marraskuuta 2000 *

Asiassa C-135/99,

jonka Bundessozialgericht (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Ursula Elsen

vastaan

Bundesversicherungsanstalt für Angestellte

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 51 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 42 artikla) ja sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 tulkinnasta, sellaisena kuin tämä asetus on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83 (EYVL L 230, s. 6), sellaisena kun se on muutettuna erityisesti tosiseikkojen tapahtuma-aikaan 25.6.1991 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2195/91 (EYVL L 206, s. 2),

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. La Pergola sekä tuomarit M. Wathelet (esittelevä tuomari) ja D. A. O. Edward,

julkisasiamies: A. Saggio,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Saksan hallitus, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos W.-D. Plessing ja saman ministeriön ylijohtaja C.-D. Quassowski,
- Espanjan hallitus, asiamiehenään valtionasiamies M. López-Monis Gallego,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellinen neuvonantaja P. Hillenkamp, avustajanaan asianajaja R. Karpenstein, Hampuri,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.4.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Bundessozialgericht on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 24.2.1999 teke-
mällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 19.4.1999,
EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla
ennakkoratkaisukysymyksen EY:n perustamissopimuksen 51 artiklan (josta on
muutettuna tullut EY 42 artikla) ja sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta
yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheen-
jäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY)
N:o 1408/71 tulkinnasta, sellaisena kuin tämä asetus on muutettuna ja ajan
tasalle saatettuna 2.6.1983 annetulla neuvoston asetuksella N:o 2001/83
(EYVL L 230, s. 6; jäljempänä asetus N:o 1408/71), sellaisena kuin se on muu-
tettuna erityisesti tosiseikkojen tapahtuma-aikaan 25.6.1991 annetulla neuvoston
asetuksella N:o 2195/91 (EYVL L 206, s. 2).

2 Tämä kysymys on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Elsen ja Bundesver-
sicherungsanstalt für Angestellte (työntekijöiden liittovaltiotason vakuutuslaitos,
jäljempänä Bundesversicherungsanstalt) ja joka koskee sitä, että viimeksi mai-
nittu kieltäytyi rinnastamasta vanhuuseläkkeen myöntämisen osalta ajanjaksoa,
jonka pääasian kantaja oli hoitanut lastaan Ranskassa, Saksan sosiaalilainsäädännössä tarkoitettuun lapsen hoitoon käytettyyn aikaan (Kindererzie-
hungszeit).

Kansallinen lainsäädäntö

- 3 Sozialgesetzbuchin (Saksan sosiaalilainsäädäntökokoelman) 18.12.1989 julkais-
tun VI osan 56 §:n 1 momentissa (jäljempänä SGB VI), sellaisena kuin se oli
pääasian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, säädetään seuraavaa:

”Pakolliset vakuutusmaksut vanhuuden varalta katsotaan suoritetuiksi siltä
ajalta, jona lasta hoidetaan. Lapsen hoitoon käytetty aika otetaan huomioon
toisen vanhemman vakuutuskautta laskettaessa, jos — —

1. lapsen hoidosta kertyneen kauden katsotaan kuuluvan juuri tälle vanhem-
malle,

2. lasta on hoidettu Saksan liittotasavallan alueella tai se on rinnastettavissa
siellä tapahtuneeseen lastenhoitoon ja

3. jos vanhempaan sovelletaan kyseistä laskentamenetelmää.”

- 4 SGB VI:n 249 §:ssä vakuutuskaudet ja lapsen hoidon perusteella huomioon
otettavat kaudet vähennetään ennen 1.1.1992 syntyneiden lasten osalta kolmesta
vuodesta kahteentoista kuukauteen.

- 5 Lapsen ulkomailla hoitamisen osalta 56 §:n 3 momentin toisessa virkkeessä säädetään seuraavasti:

”Lapsen hoitoon Saksan liittotasavallan alueella rinnastetaan tilanne, jossa lapsen hoidosta huolehtiva vanhempi ja hänen hoitamansa lapsi asuvat vakituaisesti ulkomailla ja lapsen hoidosta huolehtiva vanhempi on suorittanut lakisääteiset vakuutusmaksut lapsen hoidon aikana tai lapsen syntymää välittömästi edeltävänä aikana ulkomailla työskentelyn tai siellä tapahtuvan itsenäisen ammatinharjoittamisen vuoksi.”

- 6 SGB VI:n 57 §:ssä säädetään lisäksi seuraavaa:

”Lapsen hoitoon tämän 10. ikävuoteen saakka käytetty aika otetaan huomioon vakuutuskautta määritettäessä, jos lapsen hoidosta kertyvän vakuutuskauden määräytymisen edellytykset täyttyvät myös tänä aikana.”

- 7 Mutterschutzgesetzin (laki ammattia harjoittavien äitien suojelemisesta, sellaisena kuin se on 17.1.1976 julkaistussa versiossa, BGBl. I, s. 22; jäljempänä MuSchG) 6 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Synnyttäneet naiset eivät saa työskennellä kahdeksan synnytystä seuraavan viikon aikana.”

- 8 MuSchG:n 1 §:n mukaan 6 §:ää sovelletaan kuitenkin vain henkilöihin, jotka harjoittavat ammattia.

- 9 Lopuksi Bundeserziehungsgeldgesetzin (Saksan lastenhoitoavustuslaki, jäljempänä BErzGG) 15 §:n nojalla työntekijällä on oikeus vanhempainlomaan ”siihen asti, kun 31.12.1991 jälkeen syntynyt lapsi on täyttänyt kolme vuotta,

1. jos hän asuu samassa taloudessa sen lapsen kanssa, jonka huollosta hän vastaa — — ja

2. jos hän huolehtii lapsestaan ja kasvattaa tämän itse — — .”

Yhteisön oikeus

- 10 Asetuksen N:o 1408/71 3 artiklan 1 kohdassa ilmaistaan yhdenvertaisen kohtelun periaate:

”Jollei tämän asetuksen erityisistä säännöksistä muuta johdu, jäsenvaltion alueella asuvat henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat jäsenvaltion lainsäädännön mukaan samojen velvoitteiden alaisia ja nauttivat samoja etuja kuin tämän valtion kansalaiset.”

- 11 Saman asetuksen 10 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavasti:

”Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, työkyvyttömyys-, vanhuus- — — rahaetuuksia, joihin on saavutettu oikeus yhden tai useamman jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, ei saa vähentää, muuttaa, keskeyttää, peruuttaa tai takavarikoida sen vuoksi, että etuuden saaja asuu muun jäsenvaltion alueella kuin sen, jossa maksamisesta vastuussa oleva laitos sijaitsee.”

- 12 Asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI olevan C jakson 19 kohta, sellaisena kuin se on lisättyä asetuksella N:o 2195/91, sisältää yksityiskohtaiset säännöt eräiden jäsenvaltioiden lainsäädännön soveltamisesta, ja siinä määrätään Saksan osalta seuraavaa:

”Vakuutuskausi lapsen hoitamista varten Saksan lainsäädännön mukaan on pätevä myös sellaisen kauden osalta, jonka aikana kysymyksessä oleva työntekijä on hoitanut lasta toisessa jäsenvaltiossa, edellyttäen, että tämä henkilö ei ole voinut harjoittaa ammattitoimintaa Mutterschutzgesetzin 6 §:n 1 momentin perusteella tai on ottanut vanhempainlomaa Bundeserziehungsgeldgesetzin 15 §:n mukaan, eikä hän ole työskennellyt missään vähäisemmässä (geringfügig) työssä SGB IV:n 8 §:n mukaisesti.”

- 13 Asetuksen N:o 2195/91 1 artiklan 12 kohdan b alakohdan v alakohdan mukaan 19 kohta on voimassa 1.1.1986 alkaen.

Pääasia

- 14 Elsen, joka on Saksan kansalainen, muutti toukokuussa 1981 Saksasta Ranskaan, jossa hän on siitä asti asunut aviomiehensä ja elokuussa 1984 syntyneen poikansa kanssa.
- 15 Elsen työskenteli Saksassa maaliskuuhun 1985 saakka pakollisen vakuutuksen piiriin kuuluvana työntekijänä, ja hänestä tuli Ranskaan muuttonsa jälkeen rajatyöntekijä. Hänen työskentelynsä keskeytyi heinäkuun 1984 ja helmikuun 1985 väliseksi ajaksi, jolloin hän oli lapsensa syntymän vuoksi äitiyslomalla. Maaliskuun 1985 jälkeen Elsen ei ole enää ollut pakollisesti vakuutettuna työntekijänä Saksassa eikä Ranskassa.
- 16 Syyskuussa 1994 Elsen jätti Bundesversicherungsanstaltiin hakemuksen, jossa hän vaati tätä toteamaan vanhuuseläkkeen myöntämisessä huomioon otettaviksi vakuutuskausiksi hänen poikansa hoitamiseen käyttämänsä ajanjaksot SGB VI:n 56 §:n 1 momentin ja 249 §:n (12 kuukauden jakso) sekä SGB VI:n 57 §:n (10 vuoden jakso) nojalla eli ajanjakson, joka käsitti lapsen kymmenen ensimmäistä ikävuotta.
- 17 Bundesversicherungsanstalt hylkäsi tämän hakemuksen 12.9.1995 tekemällään päätöksellä, jonka se vahvisti valitukseen 21.8.1996 antamallaan päätöksellä, sillä perusteella, että lapsen hoito oli tapahtunut ulkomailla eivätkä 56 §:n 3 momentissa tarkoitettut edellytykset sen rinnastamiseen kotimaassa tapahtuneeseen hoitoon täyttyneet.
- 18 Sozialgericht Berlin (Saksa) hylkäsi 11.8.1997 antamallaan tuomiolla kanteen, jonka Elsen oli nostanut lopullista hylkäämistä koskevasta päätöksestä. Hän valitti revisiomenettelyssä Bundessozialgerichtiin.

Ennakkoratkaisukysymys

- 19 Ennakkoratkaisupyyntöä esittänyt tuomioistuin on katsonut, että Elsen ei täytä kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä asian kannalta merkityksellisiä edellytyksiä, jotta hänen poikansa hoitoon käyttämänsä aika voitaisiin ottaa huomioon. Kysymyksessä olevaa lapsen hoitoa ei voida rinnastaa kotimaassa tapahtuvaan lapsen hoitoon, koska asianomaiselle vanhemmalle ei ole kertynyt Saksan lainsäädännön mukaisia lakisääteisiä vakuutusmaksukausia, jotka olisi pitänyt hankkia lapsen hoidon tai välittömästi lapsen syntymää edeltävänä aikana työntekijänä tai itsenäisenä ammatinharjoittajana ulkomailla, kuten SGB VI:n 56 §:n 3 momentin toisessa virkkeessä säädetään. Vaikka ennakkoratkaisupyyntöä esittänyt tuomioistuin toteaaakin, että kysymyksessä oleva järjestelmä on alueellinen, se toteaa myös, että pääasian kantaja ei täytä Ranskan lainsäädännön mukaisia lapsen hoitoon käytetyn ajanjakson hyväksymistä koskevia edellytyksiä, koska laissa edellytetään aiempaa tämän jäsenvaltion alueella tapahtunutta työntekoa.
- 20 Kansallinen tuomioistuin on todennut asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI olevan C jakson 19 kohdasta, sellaisena kuin se on lisättyä asetuksella N:o 2195/91, että tätä määräystä ei sovelleta pääasian kantajaan. Ensinnäkin määräys tuli voimaan vasta 1.1.1986 alkaen, ja kysymyksessä oleva lapsen hoitoon käytetty ajanjakso toteutui ennen tätä päivää. Toiseksi, vaikka tätä seikkaa ei otettaisi huomioon, MuSchG:n 6 §:ää sovelletaan sen 1 §:n mukaan vain työssäkäyviin henkilöihin, jollainen pääasian kantaja oli vain maaliskuuhun 1985 saakka, ja BErzGG:n 15 §:n mukaista vanhempainlomaa on voinut ottaa vasta tämän lain voimaantulosta eli 1.1.1986 lukien.
- 21 Sen selvittämiseksi, onko yhteisön oikeuden mukaista, että lapsen hoitoon käytettyä aikaa ei oteta huomioon sillä perusteella, että asianomaisen asuinpaikka on

toisessa jäsenvaltiossa, Bundessozialgericht päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Velvoitetaanko yhteisön oikeudessa ottamaan huomioon ennen 1.1.1986 voimassa olleessa Saksan lainsäädännössä tarkoitettuna lapsen hoitamisesta kertyneenä vakuutuskautena (Kindererziehungszeit) ajanjakso, jona lasta on hoidettu toisessa jäsenvaltiossa (tässä Ranskassa), kun lapsen hoidosta huolehtiva vanhempi on siihen saakka kun häneen alettiin soveltaa äitiyshuoltoa koskevia säännöksiä sekä äitiysloman jälkeen työskennellyt pakollisesti vakuutettuna rajatyöntekijänä Saksassa?”

- 22 Kansallinen tuomioistuin haluaa kysymyksellään selvittää, onko yhteisön oikeuden mukaan jäsenvaltion toimivaltaisen laitoksen rinnastettava vanhuuseläkettä myöntäessään lapsen syntymähetkellä ensiksi mainitussa jäsenvaltiossa työskentelevän ja toisen jäsenvaltion alueella asuvan rajatyöntekijän lapsen hoitoon käyttämät ajanjaksot kotimaan alueella vastaavasti kertyviin kausiin.
- 23 Ennen tähän kysymykseen vastaamista on tutkittava, onko asetuksen N:o 1408/71 nojalla Saksan lainsäädäntöä todella sovellettava sellaisen työntekijän tilanteeseen, joka on lakannut työskentelemästä Saksassa ja joka asuu toisen jäsenvaltion alueella, siltä osin kuin on kysymys sellaisen lapsen hoitoon käytetyistä ajanjaksoista, joka on syntynyt vanhemman vielä työskennellessä rajatyöntekijänä Saksassa.
- 24 Komission mukaan Elseniin sovellettiin pääasiassa kysymyksessä olevina ajanjaksoina välittömästi lapsen syntymän jälkeen hänen asuinpaikkansa Ranskan tasavallan sosiaaliturvalainsäädäntöä, koska näinä ajanjaksoina hän ei työskennellyt Saksassa eikä hänellä tällöin ollut sellaista riittävän kiinteää yhteyttä

Saksan sosiaaliturvajärjestelmään, joka olisi oikeuttanut yhdenvertaiseen kohteluun liittyvistä syistä poikkeamaan järjestelmälle ominaisesta alueperiaatteesta.

- 25 Tältä osin on todettava, että asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa säädetään, että jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö ja itsenäisenä ammatinharjoittajana toimiva henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella.
- 26 Vaikka käsiteltävänä olevassa tapauksessa pääasian kantaja työskenteli maaliskuuhun 1985 saakka Saksassa ja asui samalla perheensä kanssa Ranskassa, hän ei ole lainkaan työskennellyt tuon ajankohdan jälkeen. On kuitenkin todettava, että kun kysymys on lapsen syntymän jälkeen keskeytyksettä jatkuneiden lapsen hoitoon käytettyjen ajanjaksojen huomioon ottamisesta vanhuuseläkkeen kannalta, pääasian kantaja on työskennellyt yksinomaan Saksassa ja häneen on rajatyöntekijänä sovellettu Saksan lainsäädäntöä lapsen syntymästä lähtien. Tästä syystä kysymyksessä olevien lapsen hoitoon käytettyjen ajanjaksojen ja Saksassa työskentelyn vuoksi kertyneiden vakuutuskausien välillä on kiinteä yhteys. Itse asiassa nimenomaan siitä syystä, että Elsenille olivat kertyneet nämä viimeksi mainitut vakuutuskaudet, hän vaati saksalaista laitosta ottamaan huomioon myöhemmät lapsen hoitoon käyttämänsä ajankaksot.
- 27 Näin ollen on katsottava, että pääasian kantajan tilanteeseen sovelletaan Saksan lainsäädäntöä, mitä Saksan hallitukseen ei ole kiistänyt.
- 28 Tarkasteltaessa näiden lapsen hoitoon käytettyjen ajanjaksojen hyväksymistä vanhuusvakuutuksen kannalta ei asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan f alakohdan nojalla voida katsoa, että Elsen olisi täysin lakannut työskentele-

mästä ja että häneen tämän vuoksi olisi sovellettava asuinvaltion lainsäädäntöä. Viimeksi mainitussa säännöksessä säädetään asuinvaltion lainsäädännön soveltamisesta vain tilanteeseen, jossa ”henkilö, johon jäsenvaltion lainsäädäntöä lakataan soveltamasta ilman, että toisen jäsenvaltion lainsäädäntö tulee sovellettavaksi häneen jonkin tämän kohdan edellä olevassa alakohdassa säädettyjen sääntöjen mukaisesti”. Sellaisen lapsen hoitoon käytettyjen ajanjaksojen hyväksymisen osalta, joka on syntynyt ajankohtana, jona lapsen vanhempi työskenteli tietyssä jäsenvaltiossa ja jona tähän vanhempaan siis sovellettiin kyseisen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädäntöä — kuten käsiteltävänä olevassa tapauksessa — tätä lainsäädäntöä sovelletaan edelleen asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.

- 29 Kun Saksan lainsäädännön sovellettavuus käsiteltävänä olevaan pääasiaan on näin osoitettu, on tutkittava, ovatko yhteisön oikeuden mukaisia SGB VI:n 56 §:n 1 ja 3 momentin kaltaiset jäsenvaltion säännökset, joissa asetetaan lapsen hoitoon käytettyjen ajanjaksojen hyväksymisen edellytykseksi se, että hoito on tapahtunut tämän jäsenvaltion alueella tai, jos se on tapahtunut toisen jäsenvaltion alueella, että hoidosta vastaava vanhempi on tehnyt tämän toisen valtion alueella työtä, joka ensiksi mainitun jäsenvaltion vakuutusjärjestelmän mukaan on pakollisesti vakuutettua.
- 30 Saksan hallitus ja komissio katsovat olevan yhteisön oikeuden mukaista, että Saksan lainsäädännössä asetetaan lapsen hoitoon käytettyjen ajanjaksojen mahdollisen hyväksymisen edellytykseksi se, että henkilö säilyttää yhteyden kansalliseen vakuutusjärjestelmään, esimerkiksi käyttämällä MuSchG:n mukaisen äitiysloman tai BErzGG:n mukaisen vanhempainloman. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa pääasian kantajalta puuttuu tällainen yhteys.
- 31 Komissio tunnustaa kyllä ne haitalliset seuraukset, jotka johtuvat siitä, että Ranskan lainsäädännössä ei säädetä lapsen hoitoon käytettyjen ajanjaksojen huomioon ottamisesta samalla tavoin kuin Saksan säännöksissä. On kuitenkin yksinomaan yhteisön lainsäätäjän asia korjata nämä seuraukset.

- 32 Espanjan hallitus sitä vastoin katsoo, että alueperiaate, joka on pääasiassa käsiteltävänä olevan Saksan lainsäädännön perustana, on vastoin yhteisön oikeuden tavoitteita sosiaaliturvan alalla. Se viittaa yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä vahvistettuun periaatteeseen, jonka mukaan tosiseikat on rinnastettava ja jolla tarkoitetaan sitä, että jossakin jäsenvaltiossa ilmeneviä tilanteita käsitellään samalla tavoin kuin jos ne olisivat ilmenneet jossakin toisessa jäsenvaltiossa, jonka lainsäädäntöä sovelletaan konkreettisessa tapauksessa, jotta oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen ei tehtäisi yhteisön työntekijän kannalta vähemmän houkuttelevaksi — mikä puolestaan merkitsisi tämän vapauden rajoittamista (ks. vastaavasti asia 1/78, Kenny, tuomio 28.6.1978, Kok. 1978, s. 1489; Kok. Ep. IV, s. 137 ja asia C-131/96, Mora Romero, tuomio 25.6.1997, Kok. 1997, s. I-3659). Espanjan hallitus katsoo, että tämä periaate velvoittaa Saksan viranomaisia ottamaan huomioon vanhuusvakuutusjärjestelmän soveltamisen osalta ne lapsen hoitoon käytetyt ajanjaksot, jotka ovat kertyneet jossakin toisessa jäsenvaltiossa, samalla tavoin kuin jos ne olisivat kertyneet Saksassa.
- 33 Tältä osin on riittävää korostaa — ilman, että on tarpeen pohtia asetuksen N:o 1408/71 liitteessä VI olevan C otsikon 19 kohdan, sellaisena kuin se on lisättyä asetuksella N:o 2195/91, soveltuvuutta ja pätevyyttä — että vaikka jäsenvaltiot säilyttävät toimivaltansa sosiaaliturvajärjestelmiensä parantamisen osalta, niiden on kuitenkin tätä toimivaltaa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeutta ja erityisesti perustamissopimuksen työntekijöiden vapaata liikkuvuutta koskevia määräyksiä (ks. mm. asia C-120/95, Decker, tuomio 28.4.1998, Kok. 1998, s. I-1831, 23 kohta ja asia C-158/96, Kohll, tuomio 28.4.1998, Kok. 1998, s. I-1931, 19 kohta) ja jokaiselle unionin kansalaiselle tunnustettua vapautta liikkua ja oleskella jäsenvaltioiden alueella.
- 34 Pääasiassa käsiteltävänä olevan kaltaiset säännökset asettavat epäedulliseen asemaan ne yhteisöjen kansalaiset, jotka ovat käyttäneet EY:n perustamissopimuksen 8 a artiklassa (josta on muutettuna tullut EY 18 artikla) taatua oikeuttaan liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioissa. Yhteisön kansalainen, joka on muuttanut toiseen jäsenvaltioon ja jatkanut työskentelemistä Saksassa, menettää automaattisesti (tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaan) mahdollisuuden asuinvaltiossa lapsen hoitoon käytettyjen ajanjaksojen hyväksymiseen.

- 35 On lisättävä, että itse asetus N:o 1408/71, joka annettiin muun muassa perustamissopimuksen 51 artiklan perusteella, sisältää useita säännöksiä, joiden tarkoituksena on taata mahdollisuus saada sosiaaliturvaetuuksia toimivaltaiselta valtiolta, vaikka vakuutettu, joka on ainoastaan työskennellyt lähtövaltiossaan, asuu toisessa jäsenvaltiossa tai muuttaa sellaiseen asumaan. Nämä säännökset myötävaikuttavat varmasti myös työntekijöiden vapaan liikkuvuuden turvaamiseen EY:n perustamissopimuksen 48 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 39 artikla) nojalla, mutta turvaavat yhtä lailla myös unionin kansalaisten vapaata liikkuvuutta yhteisössä perustamissopimuksen 8 a artiklan nojalla.
- 36 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että perustamissopimuksen 8 a, 48 ja 51 artiklassa veloitetaan jäsenvaltion toimivaltainen laitos vanhuuseläkkeen myöntämisen yhteydessä ottamaan lapsen hoitoon käytetyt ajanjaksot, jotka ovat kertyneet jossakin toisessa jäsenvaltiossa, huomioon samalla tavoin kuin jos ne olisivat kertyneet ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella, kun lasta on hoitanut henkilö, joka lapsen syntymähetkellä oli ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella työskentelevä rajatyöntekijä, joka asui toisen jäsenvaltion alueella.

Oikeudenkäyntikulut

- 37 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan ja Espanjan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Bundessozialgerichtin 24.2.1999 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

EY:n perustamissopimuksen 8 a, 48 ja 51 artiklassa (joista on muutettuina tullut EY 18, EY 39 ja EY 42 artikla) velvoitetaan jäsenvaltion toimivaltainen laitos vanhuuseläkkeen myöntämisen yhteydessä ottamaan lapsen hoitoon käytetyt ajanjaksot, jotka ovat kertyneet jossakin toisessa jäsenvaltiossa, huomioon samalla tavoin kuin jos ne olisivat kertyneet ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella, kun lasta on hoitanut henkilö, joka lapsen syntymähetkellä oli ensiksi mainitun jäsenvaltion alueella työskentelevä rajatyöntekijä, joka asui toisen jäsenvaltion alueella.

La Pergola

Wathelet

Edward

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä marraskuuta 2000.

R. Grass

A. La Pergola

kirjaaja

viidennen jaoston puheenjohtaja